

ויקרא (307)

לעשות רצונו של מלך

ויקרא אֶל מֹשֶׁה (א.א)

דרשו חז"ל במדרש: שהקב"ה קרא למשה מפני שעל כל דבר שעשה במשכן חתם בחותמו של מלך. משל למה הדבר דומה: למלך שציווה לעבדו: בנה לי ארמון נאה! בנה העבד בהשתדלות מאומצת ארמון לתפארת. על כל דבר ודבר שהיה העבד מכין ובונה, היה כותב את שמו של המלך. על קירות הבניין היה מוטבע שמו של המלך וכך על הגדרות, הדלתות וכך בכל המבנה. כאשר הושלם הארמון, נכנס המלך בפעם הראשונה לארמון וראה שעל כל דבר מוטבע עליו את שמו! התפעל המלך מאוד ואמר למלוויו: את כל הכבוד הזה עשה לי עבדי הנאמן ואני אשכון מבפנים והוא יעמוד בחוץ?! מיד קראו לו שייכנס לפני ולפנים. כן הוא גם הנמשל בענייננו: בשעה שאמר הקב"ה למשה: "עשה לי משכן", על כל דבר ודבר שהיה עושה, היה כותב עליו: "כאשר צווה ה' את משה". אמר הקב"ה: כל הכבוד הזה עשה לי משה ואני מבפנים והוא מבחוץ? מיד קראו לו שיכנס לפני ולפנים, לכך נאמר: "ויקרא אֶל מֹשֶׁה המלֶקט

והפשיט אֶת העֵלָה וְנָתַח אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ (א.ו)
להסרת הגאוה יש צורך לניתוח. העולה מכפרת על הרהורי הגאוה שבלב, וזה רמוז במילת עולה, המורה על כך שהמקריב סבור שיש בו יכולת לעלות על אחרים במעלותיו. ה"צמח דוד" מבאר פסוק זה בצורה נפלאה: "והפשיט את העולה": את אותה עולה, את אותה גאוה, יש צורך להפשיט ממנו ולהסיר ממוחו, ורק לאחר שיסיר ממנו את רגשי הגאוה הפסולים, אז יוכל לקיים את המשך הפסוק – "ונתח אותה לנתחיה", אז יוכל להתבונן ולנתח את מעשיו והליכותיו שפגמו באיבריו, אך ראשית יש להוציא את הגאוה מליבו כמו המנתח המסיר את האיבר המקולקל, מחליפו או מתקנו. כל מנתח מתחיל יודע שכאשר ישנו איבר פגום והוא חיוני לתיפקוד האדם, יש לנתחו. שכן גם אם שאר האיברים יטופלו ורק איבר זה יישאר פגום – לא יוכל האדם לתפקד. כך הדבר במידת הגאוה. אף אם האדם יעבוד על שאר מידותיו ומידה זו תישאר חתומה בטבעו – גם שאר מידותיו יכולות להיות מושפעות ממידה קלוקלת זו, כפי שכותב ה"פלא יועץ": ואין אתנו יודע מה הוא גאוה, אבל סימן יש מכוח הבן להכיר כוח האב, כי ההקפדה והכעס וכו' הם בני הגאוה, ואם אין אבות, מאין יצאו תולדות? והאיש הירא ורך הלבב תסמר שערו מראות חומר וגודל רעת הגאוה ויתלהב לבו בראותו גודל שבח הענווה, וישתדל בכל כוחו במחשבות טהורות להכיר מיעוט ערכו ולהיות מן הנעלבים לכל אדם.

ספר "צמח דוד"

שאור ודבש, פה ולב

פִּי כָל-שָׂאֵר וְכָל דְּבַשׁ, לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁה לָהּ (ב.יא)
ה' יתברך שונא מי שאין פיו ולבו שוים, והנה, הדבש יפה לפה ורע ללב, ואילו השאור יפה ללב ורע לפה, על כן ריחקם מעל גבי המזבח!
שלל לא יחסר בשם הגאון חיים מוורידבורג זצ"ל (אחי המהר"ל)

פירוש אחר: ה'שאור' הוא רמז לפנים "חמוצות" (כדרך השאור שהוא מחמיץ), ואילו הדבש הוא סמל למתיקות ועריבות. והנה, מי ששואף להיות 'אדם השלם', עליו לדעת מתי עליו לאחוז במידת ה'שאור' ולהזעיף פנים, כאשר נתקל בעוברי עבירה, ומתי להראות פנים שוחקות ומתוק שפתיים, כאשר עושים את רצונו יתברך. מי שיודע לנהוג כך כשצריך, ואחרת כשצריך, הוא האדם השלם.

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל

ויקרא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר (א.א)
החומש הזה, חומש ויקרא, נקרא בשם ויקרא... זה שמו. על שם הקריאה של החיבה, שקרא הקב"ה למשה רבינו. החומש הזה, הוא חומש של חיבה. החומש הזה נקרא "חומש תורת כהנים", בגלל הקרבנות שכתובים בו, וקרוב, פירוש הדבר "קירבה". למה נקרא שמו "קרוב"? כיון שהקרוב מקרב בין עם ישראל לקב"ה... ולכן הוא נקרא בשם "קרוב", ולא כמו שאנחנו משתמשים בכוונה שלילית למילה "קרוב". בתורה, הקרבן הוא ביטוי לדבר חיובי, להתקרבות, ולכן הוא נקרא "קרוב". היות והחומש הזה, הוא חומש שעוסק בקרבנות, והקרבנות תפקידם, לקרב בין ישראל לאביהם שבשמים, לכן פותח החומש הזה, במילה ויקרא, שזו קריאת חיבה, כי כל החומש הזה עוסק בנושא שקשור לחיבתן של ישראל לקב"ה, ובחיבתו של הקב"ה, לכנסת ישראל. אומרים חז"ל במדרש ויקרא רבה (פרשה ב, אות ח): אָדָם, זֶה לְשׁוֹן חֶבֶד וְלְשׁוֹן אֲתוֹה וְלְשׁוֹן רַעוּת, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִיחְזִיקָא לְפָן אָדָם, בְּפָן אֲנָשִׁים פְּשָׁרִים, בְּפָן צַדִּיקִים, בְּפָן גּוֹמְלֵי חֲסָדִים, בְּפָן שְׂמֵבִיזִין אֶת עַצְמָן עַל כְּבוֹדוֹ שֶׁל מְקוֹם וְעַל כְּבוֹדָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כֹּל יָמָיו עַכ"ל. הקב"ה קרא למשה רבינו בלשון חיבה. משה נקרא לעלות להר סיני, בלשון חיבה. משה מלמד את התורה לישראל, בלשון של חיבה. וכל החומש הזה, נקרא על תואר החיבה.
הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

”וְכָל קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בַּמִּלָּח תִּמְלַח” (ב. יג.)

בכל הקרבת קרבן ישנו ציווי להוסיף מלח, ובתוספת שנינו, שגם אם המנחה עצמה היא מלח, יש להקריב איתה תוספת של מלח. בספר ”המאור הגדול” מובא: שעל פי דין זה הוכיח רבי שלמה זלמן אוירבאך זצ”ל שיש להשקיע עמל, ולטפח גם ילדים מוכשרים ומחוננים ולטפח את מצוינותם. בניגוד לתפיסת העולם ”המקבלת”, הגורסת כי חובה להשקיע באלו שאינם מוצלחים, ולתת לילדים המוכשרים מטבעם לפלס בעצמם את דרכם בחיים בהסתמך על כישרונותיהם המולדים. גם ילד מְמַלַח (אותיות מְמַלַח), צריך תוספת מלח. חזר ואמר רבי שלמה זלמן: ילד מוכשר צריך רב מלמד בעל יכולות גבוהות ומעולות יותר, כדי ללמדו תורה, ובמקביל עליו לזכות לעידוד גדול ולהדרכה אמיתית בלמוד, כשבהתאם לכישרונותיו הברוכים הוא זוכה לרמת לימודים גבוהה יותר. ספר ”המאור הגדול”

בשוכו אל בית המדרש, היה מסרב החפץ חיים להשתתף בסעודה, וטען: הרי היום לא למדתי תורה ואיך מותר לי להנות ממה שאחרים הביאו לכאן כדי לתמוך בלומדי התורה.

המלקט

הלכה: בדיקת חמץ

כתב השו”ע (סי תלא): בודקים את החמץ לאור הנר ובמ”ב (סק”ג) כתב: שקבעו בדיקת חמץ בלילה שאז אור הנר מבהיק ביותר. ובפסקי תשובות (אות ב) כתב: ומטעם זה יש נוהגין לכבות את אור החשמל בשעת בדיקת חמץ שאז אור הנר מבהיק ביותר, ותהיה הבדיקה לאור הנר דווקא, אמנם העולם אין מדקדקין בכך, משום שיש להבדיל בין אור יום שאז אין אור הנר מבהיק, לאור החשמל, ובפרט אם חסר לנו לטיב הבדיקה את אור החשמל שיש להשתמש בו כי העיקר הוא לבדוק כדת וכהלכה ואור הנר הוא רק מכשיר למצוה. פסקי תשובות חלק ה’

פתגם: אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך.

משלי

חקירה: אהבת ה’:

שלושה צדדים: מצוה על עצם אהבתו, או מצוה לעובדו מאהבה, או מצוה למסור את הנפש על עבודה זרה. (מנחת אשר דברים נו-א: רמב”ם, אהבתו, רש”י, עבודתו מאהבה, ר”ן. למסור את הנפש).

ספר ”קובץ יסודות וחקירות”

סיפור: לחיים ארוכים

שאלו לרבי אברהם דנציג, מה ראה לקרוא לספרו בשם ”חיי אדם”, השיב רבי אברהם: כדי שלא יבואו לעשות קיצור לספרי כדרך שעשו לשולחן ערוך. וכי יעלה על דעתו של איש לעשות קיצור חיי אדם?

ספר ”חד וחלק” חלק ג’

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'יות בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזול לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זורה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר. אמיל חיים בן עזו עזיזה. לינה רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים.

וְנָפֶשׁ פִּי תִחַטָּא וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים וְהוּא עֵד אוּ רָאָה אוּ יָדַע אִם לֹא יִגִּיד וְנֶשְׂא עֲוֹנוֹ (ה, א)

איתא במסכת יומא (כג.), אמר רבא: כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו. וזהו רמז בפסוק ”וְנָפֶשׁ פִּי תִחַטָּא”, אם אדם עשה ח”ו חטא, מה תקנתו ”וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים”, אם שמע שמקללים אותו, אפילו ברור לו הדבר ”וְהוּא עֵד אוּ רָאָה אוּ יָדַע”, וברור לו שהוא צודק, ”אִם לֹא יִגִּיד”, לאותם מחריפים ומגדפים, אלא בולם פיו בשעת מריבה, אז ”וְנֶשְׂא עֲוֹנוֹ”, הקב”ה מוחל על פשעיו וכדברי רבא. החיד”א אומר שהטעם דכל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו הוא, כיון דאיתא בזוהר הקדוש, שעוונותיו של האדם מכבידים על כנפי השכינה ועל כן כאשר אדם מוחל לחבירו כדי שלא יהיה כבוד לכנפי השכינה, א”כ מידה כנגד מידה הקב”ה מוחל לו על עוונותיו כדי שלא יכבד על כנפי השכינה. ולפי זה יוצא שמעביר על מידותיו לא די שרק לא עונה לו אלא מוחל על עלבונו דאל”כ יהיה צער לשכינה מחמת קפידתו.

להתעזר באהבתך

וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזַל אוּ אֶת הָעֶשֶׂק אֲשֶׁר עָשָׂק (ה. כג.)

זהירות רבה נזהרו גדולי ישראל בממון שבידם שלא יהיה בו חלילה משום אבק של גזל. לאחר נישואיו למד החפץ חיים בוילנא בכולל ”פרושים”. לפי הסדורים המקובלים באותה תקופה היו עקרות בית מביאות קדירות מזון אל חדר צדדי ליד בית הכנסת, כדי לספק את מזונם של הלומדים שלמדו בהתמדה עצומה בלא לעזוב את בית המדרש מבוקר ועד ליל. אל ביתם היו שבים הלומדים רק אחת לכמה חודשים. פעמים אירע ואשתו של החפץ חיים היתה באה לוילנא כדי לרכוש סחורה עבור חנותה הדלה. כמובן מאליה היה אז ה”חפץ חיים” טרוד כל היום כולו ומסייע בידה. לאחר יום כזה,

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
כלל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr